

Tegevussuund 4: looduskeskkonna tingimuste parendamine

Toetatakse: Tegevused, mis parendavad kohaliku tähtsusega kudealaid ja kalade rändeteid ning looduskeskkonda.

Paljud ranna- ja sisevete kalanduse jaoks olulised koelmujõed ja ojad on kalade jaoks läbipääsmatud ning vajavad setete eemaldamist kalade rändeteede avamiseks ning kudemistingimuste parendamiseks. Olulised on tegevused, mis aitavad kaasa kala kudemistingimuste parendamisele meres, näiteks ajutised kudealad kohale. Olulised on investeeringud tegevustesse, mis tagavad liigilise mitmekesisuse Eesti rannikumeres, kahjustamata seejuures kalurite saake ja püügivahendeid ning tegevused, mis vähendavad kalapüügiga kaasneva mittebioloogiliste jäätmete ja prügi sattumist veekeskkonda ning aitavad kaasa mereprügi kogumise ja ümbertöötlemise taristu väljaarendamisele. Lisaks toetatakse tegevusi, mis suurendavad keskkonnaalast teadlikkust, näiteks: talgud, koolitused, sündmused jms. Toetatavate tegevustena võib läbi viia ka erinevaid uuringuid, mis aitavad kavandada edasisi projektitegevusi, või annavad olulist sisendit looduskeskkonna parendamise teemadele ning tegevusi, mis vähendavad hülge ja kormorani kahjusid, näiteks: mereimetajate ja kormoranide heidutamine, linnunurade õlitamine jms, kui see on kooskõlas valdkondlike majandamise ja ohjamiskavadega ning Keskkonnaameti poolt kooskõlastatud.

Taotleja: Projektitoetust võib taotleda

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus;
- 2) mittetulundusühing või sihtasutus.

Toetuse määr:

- maksimaalne määr **100 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest.**

Toetuse maksimaalne suurus: Taotlusvoorus tegevussuuna maht kuid mitte rohkem kui 50 000 eurot programmiperioodi kohta kokku.

Abikõlblikud kulud on tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, mis on mõistlikud, sihtotstarbelised, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks. Ühe tegevussuuna alla kuuluvaid tegevusi ei toetata teise tegevussuuna alla kuuluvate tegevustena. Abikõlblik kulu on tehtud pärast toetustaotluse esitamist tegevusrühmale, välja arvatud ettevalmistava töö kulu.

Abikõlblike kulude loetelu § 28.

Toetatava tegevuse osaks võivad olla **ettevalmistavad tööd:**

1. taotlusdokumentide koostamiseks tellitud töö ühikuhinnaga 256 eurot toetustaotluse kohta.
2. tegevuse elluviimisega kaasnev tellitud projekteerimistöö, projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja geodeetiline uurimistöö, hüdroteoloogiline ja hüdrololoogiline uuring ning detailplaneering;
3. keskkonnamõju hindamine;
4. energiaaudit.

Mitteabikõlblike kulude loetelu § 29

Toetustaotlus täidetakse e-PRIA-s, kus andmeid sisestada või teistele kasutajaõigusi anda saab juhatause liige. (Ettevõtte andmed, sh e-kirja aadress võetakse automaatselt äriregistrist).

Toetustaotlusega esitatakse järgnevad andmed:

1. **Taotleja andmed** (nimi, registrikood, organisatsiooni liik, ettevõtte suurus, kontaktandmed). Kui toetuse taotleja on tulundusühistu, siis tema liikmete nimekiri.
2. **Toetustaotluse andmed**: toetatava tegevuse nimetus, tegevuse algus- ja lõpu-aeg, investeeringuobjekti asukoht, toetatava tegevuse lühikirjeldus ja eesmärk, tegevuse elluviimise ja toetuse vajalikkuse põhjendus, hetkeolukorra kirjeldus, toetatava tegevuse seos meetme eesmärkidega ja kohaliku arengu strateegia eesmärkidega, abikõlblike kulude maksumus ilma käibemaksuta ja koos käibemaksuga, taotletava toetuse suurus, omafinantseering, taotluse dokumentide ettevalmistamise kulu.
3. **Toetuse taotluse kirjeldus**: kui tegevuseks on kudealade taastamine, siis milliste kalade elu- ja sigimistingimuste parendamiseks on tööd kavandatud, ning selleks tegevuseks kavandatavas veekogus asuv kude- ja elupaiga kirjeldus; tegevuse elluviijate kogemus sarnaste tegevuste elluviimisel.

Esitatavad dokumendid

1. **Taotlus** ja toetatava tegevuse **eelarve**, algus- ja lõppkuupäev, teave selle kohta, et taotleja ei ole saanud ega taotle taotluses sisalduva sama kulu kohta toetust riigieelarvelisest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi (täidetakse e-PRIA-s).

Toetuse taotluse eelarve järgmiste tegevuste kaupa:

- 1) ettevalmistav töö määruse § 28 lõike 5 punktide 2–4 tähenduses;
 - 2) kalade kudealade ja rändeteede parendamine;
 - 3) mereprügi kogumine;
 - 4) muu looduskeskkonda parandav tegevus;
 - 5) uuringute tellimine.
2. **Pakkumiskutsed** koos tehnilise kirjeldusega. *Pakkumiskutse võib olla pakkujale saadetud e-kiri.*
 3. Saadud **hinnapakumused**, mis peavad olema taotleja nimel. Lisaks peab olema tõendatav nende tegemine pakkuja poolt (digiallkiri, pakkumuse saamise e-kiri). Tegevuse maksumuse korral 5 000 eurot või rohkem (km-ta) kolm võrreldavat hinnapakumust. Pakkumuse esitaja ei või olla seotud taotlejaga, ega pakkujad omavahel. Kui esitatakse alla kolme pakkumuse, tuleb lisada asjakohane selgitus. Hinnapakumuse peab sisaldama taotleja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumuse väljastamise

kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

4. Kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on **60 000 eurot** või rohkem, peab taotleja korraldama **ostumenetluse riigihangete registris**¹. Kui taotleja teeb ostumenetluse pärast toetusotsuse saamist, siis esitab ta **tegevuse maksumuse prognoosi**. Kui ostumenetlus registris on tehtud, siis esitab vastava viitenumbri.

5. Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et sellise seadme soetamisel, mis paigaldatakse ehitisse (või mootorsõidukisse) või mida kasutatakse ehitises (või mootorsõidukis), on see ehitis (või mootorsõiduk) projektitoetuse taotleja valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest.

6. Kui toetatava tegevuse elluviimiseks on vajalik **keskkonnamõju hindamine**, esitatakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimise süsteemi seaduse §-s 7 nimetatud tegevusloa number.

7. **Ehitusprojekti ärakiri**, kui toetatavaks tegevuseks on ehitamine ehitusseadustiku tähenduses ja nimetatud ehitusprojekt on ehitusseadustiku alusel nõutud.

Tegevussuuna rakendamise põhjendus Läänemaa kalanduspiirkonna tegevusstrateegias 2023-2030+:

Kalanduspiirkonnas leidub mitmeid veekogusid, mis on erinevatele kalaliikidele olulisteks kudealadeks. Hoolimata oma tähtsusest ei ole aga nende puhastamisega eriti tegeletud, kuna asjaajamine on keeruline ja otsesest tulu kaluritele nendest projektidest koheselt ei tõuse. Laiemalt on teemaks looduskeskonna üldine seisund, kuna see mõjutab otseselt kalavarude taastootmist. Seega on vajalik tegeleda ka keskkonnaseisundi parandamisega.

Tegevussuuna nr 4 eesmärk: Läänemaa kalanduspiirkonnas on olemas tingimused kalavarude taastootmiseks.

Lisaks kogutakse seireandmeid järgmiste näitajate kohta (kohustuslikud PRIA kogutavad näitajad):

- Heasse keskkonnaseisundisse panustavad, sealhulgas looduse taastamist ja kaitset, ökosüsteemide kaitset, elurikkust, loomade tervist ja heaolu käsitlevate projektide arv
- Kudealade taastamise tegevuse korral korrastatud veekogu pindala
- Mereprügi ja hüljatud püügivahendite kogus

Hindamiskriteeriumid

MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts hindab projektitoetuste taotlusi üldiste ja tegevussuuna eripära arvestavate hindamiskriteeriumite alusel. Üldisi hindamiskriteeriume on 6, nende alusel hinnatakse kõiki taotlusi.

Üldised kriteeriumid on:

1. Sidusus LRS-i strateegiaga
2. Realistlikkus
3. Kestlikkus
4. Uuenduslikkus

¹ Riigihangete register - <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/>

5. Taotleja taust
6. Keskkonnasäästlikkus

Lisaks arvestatakse looduskeskkonna tingimuste parendamise juures kahte kriteeriumit. Kõikide hindamiskriteeriumite hinnete osakaalud on võrdsed.

Rakendatakse lävendit – taotlused, mille koondhinne on 3 ja alla selle, ei kuulu rahastamisele ka juhul, kui taotlusvoorus on rahalisi vahendeid.

Tegevussuund	Kriteerium	Mida hinnatakse	Skaala (0–5)
<i>Üldised kriteeriumid</i>	Sidusus LRS-i strateegiaga	Kas ja kuidas aitab projekt kaasa LRS-i visiooni ja vastava suuna eesmärgi saavutamisele? Kas ja kuidas on projekti eesmärgid kooskõlas tegevussuuna eesmärgiga?	0 – Projekt ei ole strateegiaga seotud, arenguvajadusi ei ole lahti mõtestatud 5 – Projekt ja vajadus selle järele tuleneb otseselt strateegiast
	Realistlikkus	Kas ja kuidas on eelarve ja tegevuskava omavahel seotud ning projekti tulemuste saavutamine realistlik?	0 – Tulemuste saavutamine ei ole usutav, ajakava ja eelarve on ebarealistlikud 5 – Projekti eelarve on põhjendatud, ajakava on realistlik ja tulemuste saavutamine väga tõenäoline
	Kestlikkus	Kas ja kuidas on projekti tulemused tagatud peale selle elluviimist ja toetussumma kasutamist?	0 – Tegevused lõpevad projekti lõpuga, investeeringuobjekti edasine ekspluateerimine ei ole läbi mõeldud 5 – Projekti tulemused on arusaadavalt jätkusuutlikud (teenuse osutamine jätkub peale projekti lõppu vms), investeeringuobjektide edasine ekspluateerimine on läbi mõeldud
	Uuenduslikkus	Kas ja mil määral on tegemist uuendusliku projektiga?	0 – Projekt ei ole uuendusliku iseloomuga 5 – Projekt on uuenduslik ka väljaspool kalanduspiirkonda
	Taotleja taust	Kas taotlejal on võimekus projekti elluviimiseks (varasem kogemus, kompetentsus, majanduslik suutlikkus jms)?	0 – Taotleja ja/või tema meeskonnaliikmete võimekus projekti ellu viia on väga väike – varasemad kogemused puuduvad, võimalik kulude suurenemine tingib tõenäoliselt projekti katkestamise, meeskonnaliikmetel puuduvad

			<p>projekti elluviimiseks vajalikud teadmised ja oskused. Taotlejal on varasemalt esinenud probleeme projektide elluviimisega, maksekohustuste täitmise vms-ga</p> <p>5 – Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on varasem kogemus projektide elluviimisel, võimekus tagada omafinantseering või isegi katta kallinemine, olemas on vajalikud teadmised ja oskused projekti tulemuslikuks elluviimiseks. Taotleja renomee on laitmatu</p>
	Keskkonnasäästlikkus	Kas ja kuivõrd panustab projekt keskkonnakliimasõbralike lahenduste väljatöötamisse?	<p>0 – Taotlus ei panusta üldse keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisse</p> <p>5 – Taotlus on keskkonda taastav ja kliimasõbralik</p>
<i>Looduskeskkonna tingimuste parandamine</i>	Looduskeskkonna tingimuste parandamine	Kuivõrd aitab projekt kaasa looduskeskkonna tingimuste parandamisele?	<p>0 – Projekt ei aita looduskeskkonna tingimuste parandamisele kaasa</p> <p>5 – Projekti tulemused parandavad otseselt looduskeskkonna tingimusi</p>
	Kalavarude olukorra paranemine	Kas ja kuivõrd paraneb kalavarude olukord?	<p>0 – Projekt ei aita kalavarude paranemisele kaasa</p> <p>5 – Projektil on otsene mõju kalavarude olukorra paranemisele</p>